

Temat: Jan Kochanowski - poeta, ojciec, gospodarz - na podstawie opowiadania Zofii Kossak- Szczuckiej *Pod lipą*.

(Uwaga: tekst należy omówić po lekturze fraszki *Na lipę*)

1. Test sprawdzający znajomość opowiadania „Pod lipą” Z. Kossak - Szczuckiej.
2. Krótkie wystąpienie ucznia prezentujące postać Jana Kochanowskiego. Zwrócenie uwagi na trzy okresy w życiu poety: okres podróży, okres dworski oraz czarnoleski.
3. Do odpowiednich cytatów z fraszki J. Kochanowskiego podanych w tabeli dopisz pasujące do nich fragmenty opowiadania Z. Kossak- Szczuckiej.

Fraszka „Na lipę”	Opowiadanie „Pod lipą” Z. Kossak – Szczuckiej
<i>Gościu, siądź pod mym liściem, a odpoczni sobie...</i>	<i>Pod lipą stół, przy nim ławy.(...) Kochanowski oczekuje swojego sąsiada-podsędka Łackiego.</i>
<i>Nie dojdzie cię tu słońce, przyrzekam ja tobie. Choć się najwysszej wzbije, a proste promienie Ściągną pod swoje drzewa rozstrzelane cienie.</i>	<i>Płyta stołu zasnuta złotym pyłem kwiecia lipowego i ruchomymi krążkami słońca siejącego się przez liście.</i>
<i>Tu słowicy, tu szpacy wdzięcznie narzekają</i>	<i>Czekając na towarzysza (...) słucha świergotu ptactwa.</i>
<i>Z mego wonnego kwiatu pracowite pszczoły Biorą miód...</i>	<i>Ale lipa czarnoleska (...) zawsze zielona, hucząca rojem pszczół, dymiąca obłokiem woni</i>

3. Biorąc pod uwagę wcześniej podane informacje i dokonując trafnych spostrzeżeń, uczniowie formułują wnioski, np.:
  - fraszka *Na lipę* wyrosła z osobistych doświadczeń poety, pochodzi z okresu czarnoleskiego,
  - nastrój fraszki i początek opowiadania jest pogodny, sielski, niezmacony żadnym niepokojem.
4. Czego dowiadujemy się o poecie z poznanych utworów? (praca z tekstem, czytanie na głos odpowiednich cytatów, nazywanie cech Kochanowskiego, zapisanie tych cech)

Jan Kochanowski: zwyczajny człowiek, kochający i czuły ojciec, światowy, wykształcony, a jednocześnie skromny, przepadał za grą w szachy, spotykał się z sąsiadami, lubił ładne rzeczy – esteta (z upodobaniem patrzył na dzban z kwiatami), dla

ochłody w upalny dzień pił piwo z sąsiadem, był dobrym gospodarzem, w wolnych chwilach układał rymy i robił to z przyjemnością.

5. Co zakłóciło spokój poety i sprawiło, że w ten sielski, błogi nastrój wdarła się rozpacz?

Odszukanie i odczytanie fragmentu opowiadania, który zwiastuje nieszczęście. (cytaty, które są słowami ludowej pieśni weselnej śpiewanej przez pannę młodą w chwili rozstania się z rodzicami)

6. Jak reaguje ojciec, gdy słyszy tę pieśń z ust Urszulki?

(reakcje ojca: upomina córkę, że za wcześnie jeszcze dla niej na weselne żegnania, każe jej śpiewać coś innego, przechodzi go dreszcz)

7. Jaki obraz Urszulki wyłania się z przeczytanego opowiadania?

Urszulka – radosna

żywa
dociekliwa
mądra
myśląca
dziedziczka talentu ojca

8. Podsumowanie

Opowiadanie Z. Kossak- Szczuckiej uzupełnia biografię poety. W ciekawy, przystępny sposób ukazuje go jako zwykłego człowieka, dobrego gospodarza i czulego, kochającego ojca. To nie tylko wielki poeta i myśliciel, to także skromny człowiek mający swoje pasje, upodobania, przyzwyczajenia oraz chwile troski i smutku.

9. Praca domowa

Na podstawie opowiadania oraz innych źródeł informacji zredaguj notatkę biograficzną o Janie Kochanowskim.

Opracowały: Anna Wilczyńska, Agata Kudelka
Zespół Szkół w Majdanie Sopotkim